

RETKIKUNNAN LOKIKIRJA

782.

päivä

Mikä ihmeen
Tyhjän arkin retkikunta?

*Raapaleita,
raapaleita!*

Kokemuksia
kirjoittamisen
opiskelusta

Oikeasti haastavia
lukuhaasteita

... JA MASKOTTIKISSOJA!

RETKIKUNNAN LOKIKIRJA

782.
päivä

Pääkirjoitus.....	3
Kertomattomat tarinat odottavat löytäjänsä.....	4
Kuinka liittyä <i>Tyhjän arkin retkikuntaan?</i>	6
Raapaleita, raapaleita!.....	8
Oppi kirjasta: <i>A Head Full of Ghosts</i>	10
Raapaleita, ja räpäleitä!.....	12
Postmortem talvileiri 2017–2018, omalla tavallaan.....	14
Kirjoittamista opiskelemissa.....	16
Oikeasti haastavia lukuhaasteita.....	20
Hyödyllisiä linkkejä kirjoittajille.....	22
Retkikunnan maskottikissat. Säteen ja Rannun esittely.....	23

Päätoimittaja: Minna Keinänen

Kannen kuva: MJ Hook

Kuvitus: Pixabay, s. 23 MJ Hook

Taitto: Minna Keinänen

Painopaikka: DM Print, Jyväskylä 2018

Kaikki oikeudet tekijöillä ja *Retkikunnan lokikirjalla*

PääKIRJOITUS

Luet juuri Tyhjän arkin retkikunnan ensimmäistä zineä, *Retkikunnan lokikirjaa*.

Ajatus zinestä syntyi *Retkikunnan* Discord-kanavalla (josta lisää ihan muutaman sivun päässä) elokuussa 2018. Eräs jäsenistämme, VierasTalo, heitti ajatuksen kanavan omasta zinestä – kenties leikillään, mutta mepä otimme sen tosissaan.

Kirjoittajat ovat erinomaisia välttelemään kirjoittamista ja keksivät sijaistekemistä, ja kenties sellaisena voidaan tämäkin lehti nähdä.

Ensimmäisen numeron päätoimittajuus lankesi kuin vahingossa minulle, josta kuulemma ”pursusi hyviä ideoita”. Mutta ei se mitään, lehteä on ollut ilo kasata. Silloinkin, kun lysähtäminen tietokoneen ääreen pitkän työpäivän päätteeksi ei ole tuntunut ihan mieluisimmalta puuhalta, on tarvinnut vain palauttaa mieleen, mitä kaikkea olen itse *Retkikunnalta* saanut.

Luulin aika pitkään, etten juuri perusta kirjoittajaryhmistä. Ettei kirjoittaminen ole minulle sosiaalinen harrastus. Kaipasin periaatteessa tavoitteellisesti kirjoittavien seuraa ja vertais-palautetta ja -tukea, mutta aiemmat kokemukset esimerkiksi kirjoittajakursseista olivat vähän vaivaannuttavia ja turhanoloisia.

Olen oppinut, että tärkeintä kirjoittajapiireissä on, että ympärillä on itselle sopivia ihmisiä. Kenestä tahansa ei ole kenelle tahansa kirjoittajakaveriksi. Esimerkiksi palautetta on vaikea antaa, jos ihmiset ovat täysin vieraita, jos he kirjoittavat täysin erilaisia tekstejä tai lukevat täysin erilaisia kirjoja täysin erilaisin silmin.

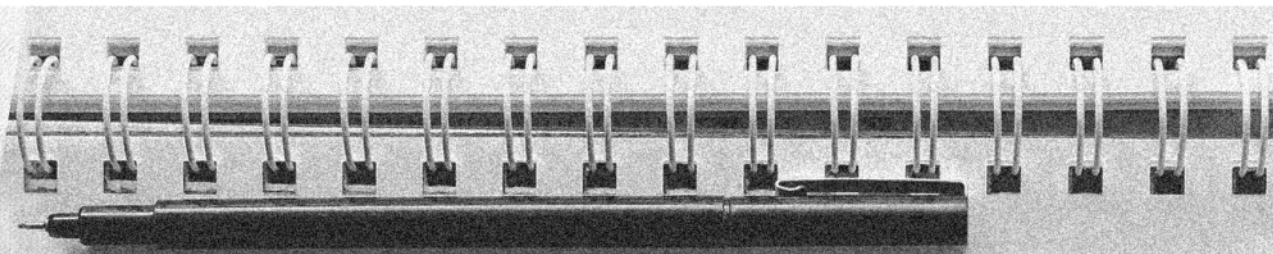
Tyhjän arkin retkikunnassa olen tutustunut hienoihin ja oikealla tavalla outoihin ihmisiin, joiden avulla oli merkittävä osuus esimerkiksi oman kirjoittamisen pro graduni valmistumisen kanssa. Puhumattakaan uusista ystävyyksistä, joita *Retkikunta* on elämäni tuonut.

Retkikunnasta löysin sopivan kodin oman kirjoittamisen sosiaaliselle puolelle. Uskon ja toivon, että moni muukin tuntee olonsa kotoisaksi, kun ympärillä on monenlaisia fiksuja, tiedonjanoisia ja hassuja ihmisiä, joihin uskaltaa luottaa ja joilta uskaltaa pyytää neuvoja oikeinkirjoituksessa, ideoinnissa tai vaikka romaanikäsikirjoituksen viimeistelyssä.

Mikä muuten on tämä seitsemäsadaskahdeksaskymmenestoinen päivä, joka kannessa lukee? Niin monta päivää tämä kirjoittajaryhmä on ollut olemassa lehdenjulkaisupäivänä Lokaconissa 13.10.2018.

Toivottavasti nautitte tästä 24-sivuisesta koosteesta retkikuntalaisten ajatuksia, saavutuksia ja neuvoja.

*Päätoimittaja
Minna Keinänen*

KERTOMATTOMAT TARINAT ODOTTAVAT LÖYTÄJÄÄNSÄ

Teksti: Stoori

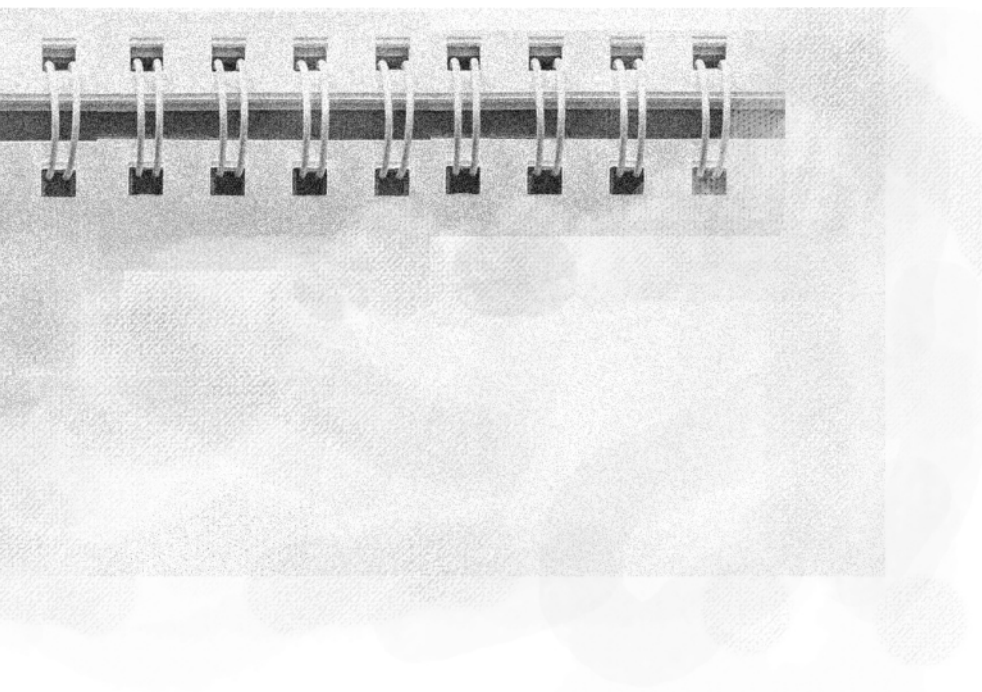
Sanotaan, että kirjoittaminen on yksinäistä puuhaa. No, joskus se voi ollakin, ja sanat pitää kyllä jokaisen ihan itse naputella. Mutta kirjoittaminen on muutakin kuin näppäimistön takomista. Kirjoittaminen on myös ajattelua, unelmointia, keskustelua ja yhdessä tekemistä. Onneksi meillä on nykytekniikka, joka tuo muut kirjoittajat lähelle!

Tyhjän arkin retkikunta syntyi elokuussa 2016, kun löysin tieni Discordiin ja huomasin, että alusta tarjoaa erinomaiset mahdollisuudet yhteisön rakentamiseen. Uuden kirjoittajayhteisön kaipuu oli vaivannut minua jo hyvän aikaa, ja kun sopivat tekniset puitteet löytyivät, ensimmäiset retkikuntalaiset saatiin kokoon nopeasti ja matka kohti kertomattomia tarinoita saattoi alkaa.

Tietyissä mielessä retkikunnan esikuvana voidaan pitää Paperiarki-nimistä kirjoit-

tajafoorumia, jonka aktiivisimmat vuodet sijoittuivat tämän vuosikymmenen alkuun. Paperiarkin piirissä syntyi paljon sellaista, mikä näkyy yhä tämän päivän kirjallisuuskentällä. Monet eturivin speifi-kirjoittajat viettivät aikaansa ja hioivat taitojaan Paperiarkissa, ja heidän voimin on julkaistu valtavasti kirjallisuutta sekä perustettu ainakin kaksi kustantamoa.

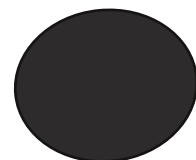
Nykyaikainen some on syönyt perinteiset foorumit, ja Paperiarkin kohtalonakin oli kuihtua pois. Vanhan foorumin rinnalla toiminut irkkikanava sinnitteli pidempään, mutta vääjäämättä sekin hiljeni, kuten yleensäkin koko IRC. Hyvän aikaa vaelsin epätoivon alhossa: onko tässä nyt pakko hyväksyä se tosiasia, että kaikki hukkuu Facebookin hälyyn? Onneksi somekin keksii itsensä aina uudelleen, ja nyt retkueemme on matkannut jo kaksi vuotta. Ilman foorumia, kiinnostavan chatin voimin. Ja Paperiarkin muisto elää yhä retkikuntamme nimessä.

Kahdessa vuodessa on ehtinyt tapahtua. Ihmisiä tulee ja menee, mutta aina joku jää pidemmäksi aikaa. Meistä pitkänmatkalaisista on kasvanut yhteisö, ja tähän yhteisöön saavat uudetkin retkikuntalaiset liittyä. Me kirjoitamme, kukin omia tarinoitamme, joskus jotkut myös yhdessä. Me autamme toisiamme, kun kirjoittaminen vaatii tukea tai ideoita. Me luemme kirjoja ja kerromme niistä toisillemme. Me juttelemme kaikesta kiinnostavasta, mitä maailmaan tai sen ulkopuolelle mahtuu. Ja toki me myös katselemme kissakuvia ja jaamme toisillemme musiikki-linkkejä.

Liekö tämän kesän helle korventanut päitämme liikaa vai mistä johtuu, että äkkiä innostuimme tekemään myös zineä. Totisesti olen iloinen, että sain kaksi vuotta sitten päähäni perustaa *Tyhjän arkin retkikunnan*. Sillä nyt minulla on taas netissä koti, oma kirjoittajayhteisö.

*Miksi kirjoittajaryhmään
kuuluminen on hyödyllistä ja
suoranaisesti tosi kivaa?
Keräsimme syitä – poimi
lempisyymme zinen sivuilta!*

KUINKA LIITTYÄ TYHJÄN ARKIN RETKIKUNTAAN?

sananen TEKNIKASTA

Teksti: Stoori

Tyhjän arkin retkikunta on kaikille kirjoittajille avoin ja maksuton harrastajayhteisö. Tärkein toimintamuotomme on chatissa keskustelu, ja kaikki muu toiminta ideoidaan ja suunnitellaan chatin kautta. Niinpä mukaan on helpointa lähteä, jos sattuu tykkäämään chattailusta.

Retkikunnan chattialustana on Discord. Jos Discord on sinulle ennestään tuttu ohjelma, tiedät varmaan kuinka toimia. Seuraa silloin oheista kutsulinkkiä ja liity mukaan. Jos taas et ole ennen käyttänyt Discordia, lue eteenpäin, niin pääset alkuun.

Discord on maksuton teksti- ja puhekeskustelupalvelu, jossa voi keskustella sekä julkisissa ja yksityisissä ryhmissä että yksityisviestein. *Tyhjän arkin retkikunta* on vain yksi Discordia hyödyntävistä yhteisöistä. Chattailu on reaaliaikaista, mutta toisaalta vanhat viestit säilyvät luettavissa pitkäänkin.

Saat lisämotivaatiota kirjoittamiseen, kun lupaat julkisesti. Aseta itsellesi vaikkapa sanamäärätavoite todistajien läsnäollessa!

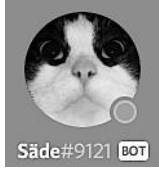
1. REKISTERÖIDY DISCORDIIN

Retkikunnan chatiin osallistuminen edellyttää Discord-käyttäjätilin avaamista. Se tapahtuu osoitteessa discordapp.com/register.

2. KÄYTÄ SELAIMESSA TAI LATAA SOVELLUS

Discordia voi käyttää osoitteessa discordapp.com joko suoraan selaimessa tai lataamalla sovellus tietokoneelle (Windows, Mac ja Linux) tai puhelimelle (Android ja iOS). Kaikilla tavoilla käytettäessä palvelun keskeiset toiminnot ovat samat, joten valitse itsellesi mieluisin käyttötapa tai vaihtele tilanteen mukaan.

3. LIITY RETKIKUNTAAN

Discord-yhteisöihin liitytään avaamalla yhteisön kutsulinkki. *Tyhjän arkin retkikunnan* kutsulinkki on discord.gg/y8tVkAK. Linkki on helpointa avata selaimessa. Sen voi myös avata Discordin käyttöliittymän vasemmassa laidassa ympyrän sisällä olevan +-merkin kautta. Kutsulinkkiä tarvitaan vain, kun yhteisöön liitytään ensimmäisen kerran. Sen jälkeen jäsenyys pysyy tallessa Discordissa. Myöhemmin *retkikunnan* keskusteluun palaamiseen riittää, kun avaa Discordin.

4. VAKUUTA SÄDE HYVISTÄ AIKEISTASI!

Kun ensimmäisen kerran saavut *Tyhjän arkin retkikuntaan*, seisot portin edessä ja kohtaat vahtikissamme Säteen. Säde pitää huolen, että kaiken maailman spämmääjät, botit ja muut nettielämän riesat eivät tule kusemaan leirinuotioomme. Mutta sinä olet liikkeellä hyvin aikein ja siksi oikein tervetullut. Siispä kun Säde kysyy sinulta, oletko ihminen vai jotain muuta, kirjoita tekstinsyöttökenttään **ihminen** ja paina enter. Tämän jälkeen Säde avaa portin sinulle ja pääset käyttämään kaikkia *retkikunnan* yhteisiä kanavia.

SITTEEN VAIN MUKAAN KESKUSTELUUN!

Tyhjän arkin retkikunnassa saa jutella muustakin kuin kirjoittamisesta. Meillä on eri aihepiirejä varten omat kanavansa. Helpointa on hypätä mukaan keskusteluun moikkaamalla yleisesti kanavalla **#leirinuotio**. Ja pois turha jännittäminen — emme ole turhan muodollisia, ja meidän suorastaan haluamme uusia ihmisiä yhteisöömme.

Discordissa aktiivista keskustelukanavaa vaihdetaan ikkunan vasemmassa laidassa olevasta kanavaluettelosta. Luettelossa on ensin tekstikanavat ja niiden alla puhekanavat, joskin *Tyhjän arkin retkikunnassa* puhekanavilla ei yleensä ole ketään (tuntuu kirjoittaminen luonnistuvan meiltä helpommin). Aktiivisen tekstikanavan viestihistoria näkyy ikkunan keskellä, ja viestien alapuolella on kenttä uusien viestien kirjoittamista varten. *Retkikunnan* keskustelut ovat tyypillisesti hitaita, eivätkä tuntien mittaiset tauot vastausten välillä ole harvinaisia. Tältä osin keskustelussa on välillä jopa foorumimaisia piirteitä. Oikeassa laidassa on luettelo kanavalla olevista henkilöistä.

Tarkemmin *retkikunnan* eri keskustelukanavat esitellään kanavalla **#ilmoitustaulu**. Sieltä voi lukea myös mm. yhteisön säännöt sekä löytää linkkejä ajantasaisiin kirjoituskilpailukutsuihin. Lisätietoja Discordin käyttämisestä voi lukea esimerkiksi osoitteesta luojola.fi/tyhjan-arkin-retkikunta/noviisin-discord-opas.

Jos välillä haluaa sulkea keskustelun, se tehdään yksinkertaisesti sulkemalla koko Discord. Mitään uloskirjautumista ei tarvitse tehdä, eikä missään tapauksessa kannata valita valikosta vaihtoehtoa ”Poistu palvelimelta”, mikäli aikoo vielä palata *retkikuntaan*. Suljetaan siis vain ikkuna tai selaimen välilehti. *Retkikuntaan* palataan avaamalla Discord uudelleen.

Nähdään leirinuotion äärellä!

RAAPALEITA, RAAPALEITA!

Mikä ihmeen raapale?

Teksti: chirel

Wikipedian mukaan raapaleen englanninkielinen nimi *drabble* tulee Monty Pythonin kirjasta *Big Red Book*, jossa kuvaillussa pelissä kilpailijoiden piti kirjoittaa romaani mahdollisimman nopeasti. Kun peliä kokeiltiin Birminghamin yliopiston science fiction -kerhossa, päätettiin kutistaa sanamäärä sataan. Raapale on siis tasan sadan sanan tarina, jossa pitää olla juonen kaari – alku, kliimaksi ja loppu. Suomeen raapaleet tulivat 1980-luvulla, mutta vasta vuosituhaten vaihteen jälkeen niistä on tullut suomalaisissa spefipiireissä todellinen ilmiö.

Jokainen kirjoittaja luo raapaleensa eri tavalla. Toisille sata sanaa tarjoaa tilaisuuden kokeiluun ja absurdismiin. Toiset hiovat raapaleestaan sana kerrallaan täydellisen. Kummallakin tavalla syntyy hyviä raapaleita.

Raapaleen luominen vaatii paljon. Miten sataan sanaan voisi mahtuttaa tarinan, maailman, henkilökuvausta ja juonen? Raapaleet opettavat karsimaan ja luottamaan lukijaan. Runon tavoin raapale on parhaimmillaan silloin, kun sanojen välissä on tilaa tulkinnoille, eikä kokonaisuutta selitetä puhki. Raapaleiden hienous onkin juuri siinä, että keinotekoinen rajoitus synnyttää jotakin niin monipuolistä ja inspiroivaa.

KIINTIÖ *Olenbluu*

Grizhal astui yksiöönsä. Hän yritti sytyttää valot, mutta ne olivat sammuttaneet virrat koko hänen asunnostaan. Isännöitsijä saisi vetää siipeensä ja repiä hiuksensa. Hän löysi nurkasta hieman näivittyneen ohraleivänpöytäkirjan. Grizhal taitteli siipisuojan selkäänsä ja istui nakertamaan leipää ainoalle tuolille koko asunnossa. Hän ei muistanut millaista oli olla todellinen osa yhteiskuntaa.

MaitohammasPron typeränä hymyilevä sisäisten asioiden sihteeri kävi hänen mielessään. Typerä läski, joka lehahti paikalle pahimpana hetkenä.

'Maitohammaskiintiösi on laskussa, etkä ole tuonut edes puolta kiintiöstäsi.' No olisi nyt kertonut ennen kuin Grizhal oli pukemassa päälleen. Typerä MaitohammasPro ja sen typerät kiintiöt.

Grizhal odotti pimeässä uutta yötä ja uutta kierrosta. Viimeistä mahdollisuuttaan.

BUSSI, JOKA HALUSI OLLA HÄLYTYSAJONEUVO

Stoori

Uljas paloauto kiisi pillit vonkuen tehtävänsä.

”Olisinpa minäkin hälytysajoneuvo”, bussi huokaili ja kiihdytti pysäkiltä vonguttaen kytkintä kuin se olisi sireeni.

”Hei kuski! Minun piti jäädä pois”, matkustaja valitti.

”Sori. Tämä on älynysse. Se on taas saanut jonkin älynväläyksen”, kuski levitteli käsiään.

Yöllä valtava hyökyaalto pyyhkäisi rannikkokaupungit mereen. Kaikki liikenevä kalusto otettiin pelastustehtäviin. Älynysse sai tilaisuuden näyttää kykynsä.

Aamusta iltaan ja illasta aamuun se kuskasi loukkaantuneita sairaalaan ja kuolleita ruumishuoneelle. Se oli kuran peitossa, romu puhkoi sen pohjalevyn ja lopulta pöly tukki moottorin ja sai sen ylikuumenemaan.

Viikon kuluttua älynysse oli aivan loppuunajettu.

”Pääsisinpä jo takaisin esikaupunkilinjalleni”, se mietti ja sammahti.

KESÄTYÖPAIKKA

Olenbluu

Aamulla pyyhin veitsen terän. Peseydyn. Vesi virtaa raikkaana. Kuuluu kopinaa, askelia, joku on tulossa. Jähmetyn veden virratessa. Askeleet etääntyvät. Heitän likaiset vaatteet suoraan poltettaviin ros kiin. Käynnistän auton. Istuin illalla tässä samassa autossa. Minulla on vielä roskia vietävänä ennen lähtöä.

Öiseen viestiini tulee vastaus. Puhelin värähtää takapenkillä. Könyän katsomaan vastauksen. Tartun puhelimeeni, tarkistan osoitteen ja muut tiedot. Pääsen paikalle ilman seuraavaa paniikkikohtausta. Kylmä hiki on vaihtunut nihkeään ihoon.

En voi uskoa, että seison aulassa. Maksan aulapalvelijalle avusta. Aulapalvelijan ylenpalttinen ystävällisyys saa minut hermostumaan. Olen hermorauniona koko päivän.

Illalla ajan tyhjälle roskakatokselle ja heitän pari muovipussia roskikseen. Loput vien kotiin koirille lihoiksi.

*Saat ideointiapua
mihin tahansa
kirjoitusprojektiisi.*

OPPI KIRJASTA: A HEAD FULL OF GHOSTS

Aina on joku, joka kirjoittaa enemmän tai useammin, ja joku joka kirjoittaa vähemmän tai harvemmin...

Teksti: Miikka Mononen

Paul Tremblayn *A Head Full of Ghosts* on pelottava kirja, mutta sen sisäinen kauhu ei synny demonien riivaamasta teinitytöstä tai tämän tytön tavasta terrorisoida kirjan kertojana toimivaa pikkusiskoaan. Se syntyy Tremblayn kirjan sisään asettamasta kahdesta käänteestä, jotka asettavat jo luetun uuteen kontekstiin, synnyttävät epämukavia odotuksia tulevaan ja muokkaavat käsitystämme kirjan olennaisimmista hahmoista.

Ensimmäinen paljastus on tulevaisuuden kannalta pienempi. Kirja kerrotaan ensimmäisestä persoonasta kolmella tapaa. Päähenkilönä toimiva pikkutyttö Merry, joka seuraa isosiskonsa Marjorien mielenterveyden luhistumista vierestä uskonnollisen isän ja skeptisen äidin tarttuessa lääkkeiden sijaan kirkon apuun, kertoo aikuisehana häntä haastattelevalle kirjailijalle tapahtumien kulusta.

Varsinaiset menneisyyteen sijoittuvat kappaleet, kirjailijalle kerrotut asiat, on kirjoitettu lähes ulkopuolisen kertojan tavoin, kirjan nykyaikaan sijoittuvat hetket kerrotaan täysin ensimmäisestä persoonasta, ja näiden väliin on sijoitettu mielen-terveysepisodien aikaan kuvatun reality-sarjan *The Possession* jaksoarvioita eräästä blogista.

Blogin läsnäolo herättää kysymyk-

siä kirjan ensimmäisen kolmanneksen ajan. Reality-sarjan kuvaukset tulevat perheen arkeen toden teolla vasta kirjan puolivälissä, joten arviot tuntuvat alusta alkaen hyvin irrallisilta. Tremblayn tapa esitellä ne käyttämällä blogin nimeä ja iskulausetta on myös hämmentävää rakenteellista toistoa. Toisinaan jaksokuvaukset myös käsittelevät jo kirjailijalle narratiivissa kerrottuja, tapahtuneita asioita, joka vahvistaa toiston tunnetta.

Kysymykset blogipostausten hyödyllisyydestä loppuvat kuitenkin kuin seinään, kun kertojamme paljastaa haastattelijalle sattumoisin manausaiheista elokuvakokelmaansa esitellessään ylläpitävänsä pientä kauhublogia. Juuri sitä samaa, josta olemme kuulleet jaksoarvioita sadan sivun ajan.

Kirjailija on tietämättämme syöttänyt meille hyvin erilaista kuvaa päähenkilöstä, joka lukijan tulee nyt asettaa oikeaan kontekstiin tarinan sisällä. Tässä vaiheessa kirjaa on vielä epäselvää, onko Marjorie mielisairas vai oikeasti riivattu.

Kirjailija on tietämättämme syöttänyt meille hyvin erilaista kuvaa päähenkilöstä.

Nämä blogipostaukset, joissa Merry käsittelee tapahtumia humoristisesti ja sarjan katsojana tunnetasolla intiemisti, viittaavat hyväksynnän asteeseen, joka kielii lukijasta riippuen joko riivauksen tai mielisairauden puoleen.

Tämän merkittävän käänteeseen tulokinnanvaraisuus on siinä parasta, koska ajatteli lukija mitä tahansa, vastaus synnyttää kauhugenrelle varsin epätavan-

omaisen itsereflektiosyklin. Onko traumaattisten tapahtumien hyväksyntä maailman realiteettien kanssa sinuiksi tulemista, vai ihmisille hallitsemattomien, suurempien voimien olemassaolon tiedostamista?

Toinen käänne koittaa kirjan lopussa. Manaus on suoritettu, mutta kovin moni asia ei ole muuttunut perheen arjessa. Merry saa eteensä kirjailijalta viranomaisten raportin jokin aika manauksen jälkeen tapahtuneesta illallisesta. Merry kertoo muistavansa tämän viimeisen päivän, jonka hän vietti perheensä kanssa. Kirjan toiseksi viimeinen luku alkaa.

Ennen tätä kirja ei ole liiemmin viitannut siihen, että Merry'n perhe ei jäisi eloon. Väkivalta teoksessa on yleisesti vähäistä, ja tässä vaiheessa kirjan terrori on syntynyt pitkälti siitä, miten kaltoin nyt jo selvästi skitsofreenista Marjorieta kohdellaan kirkon toimesta.

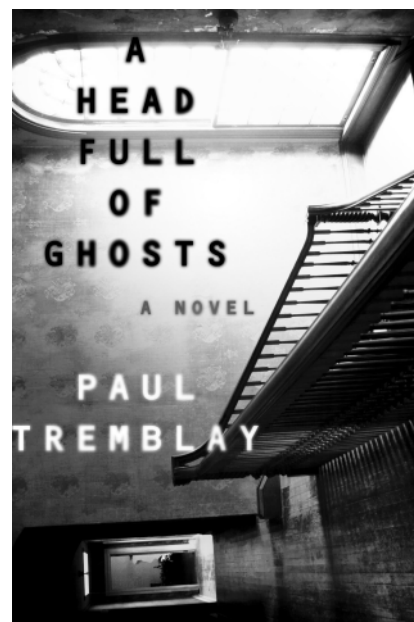
Tämän luvun alkaessa inho tilannetta kohtaan muuttuu kuitenkin groteskiksi peloksi. Vaara on selvästi olemassa, mutta sen luonne on epäselvä loppuun asti. Tremblay käyttää kyseisen päivän kirjoittamisessa vähintään kolmea eri syypäätä tulevaan tragediaan, joista on vaikea ennakoida todellista tekijää ennen kuin pahin on jo tapahtunut.

Taidokkaan proosan kirjoittamisen ohella nämä kaksi käännettä ovat kuitenkin pääroolissa siinä, miksi kliimaksi, jossa kuvaillaan arkipäivän etenemistä kohti vääjäämätöntä tuhoa, on niin ahdistavaa luettavaa. Tarinan käännteiden syöttäminen vähän kerrallaan lukijalle, ja Merry'n henkilökuvan luominen jatkuvasti lähemmäs epäluotettavaa kertojaa, kiitos blogipostausten kaltaisten käännteiden, tekevät siitä hyvin ennalta-arvaamattoman loppua kohden.

Tarinan käännteiden syöttäminen vähän kerrallaan ja Merry'n henkilökuvan luominen jatkuvasti lähemmäs epäluotettavaa kertojaa tekevät siitä hyvin ennalta-arvaamattoman.

Tremblay onnistuu todistamaan alkutekiöissä sekavalla rakenteellaan hienosti, miten jokainen osa monimutkaista kerrontaa pysyy tukemaan toista, jos sen vain suunnittelee hyvin – Merry'n blogi antaa lukijalle kertaheitolla suuremman ymmärryksen päähenkilöstä, itsereflektion aiheuttamia oivalluksia ja halun lukea tapahtumiin liittyvän oman arvauksensa paikkansapitävyydestä, ja haastattelutilanteen rikospaljastus luo suunnattoman pelon läpi muuten arkipäiväisen, joskin alati kieroutuvamman toiseksi viimeisen luvun.

Epämukavuutta rakennetaan tässä tapauksessa ilmaisutyylillä pelkän pelottavan tarinan sijaan, ja sen ansiosta saadaan aikaan kauhukirjallisuudessa poikkeuksellisen mielen jäävä teos.

Julkaisuvuosi: 2015
Julkaisija:
Harper Collins
Sivumäärä: 304

*... joten opit armeliaisuutta.
Kun kyse ei ole kilpailusta,
ei tarvitse tuntea huonommuutta.*

Raapaleita, ja Rääpäleitä!

(Eli kun aina kaikkea ei saakaan tyypistettyä sataan sanaan)

Tunnettu kiipeilytaidoistaan

Stoori

Tiisseli heräsi lintujen liverrykseen. Se kömpi ulos teltastaan, ja aamuaurinko kultasi sen turkin. Tiisseli köyristi selkensä, varvisti kaikilla neljällä tassulla ja antoi lihastensa tärinää rentouttavasti. Mikä ihana päivä retkeillä Alpeilla!

Alarinteestä kuului rapinaa. Tiisseli käänsi katseensa: sen tärisevä venytys oli saanut pienen kiven vierimään. Tiisseli istahti ja katsoi, kuinka kivi tuuppasi liikkeelle toisen kiven. Alas vyöryvät kivet sysivät liikkeelle yhä suurempia murikoita. Pian näytti siltä kuin koko vuorenkylki romahtaisi.

Kivivyöry saavutti kylän, kaatoi kirkontornin ja tuhosi rakennukset ja pellot. Lopulta jäljellä oli vain pölypilvi.

Tiisseli nuoli tylsistyneenä tassuaan. Aurinko lämmitti mukavasti, ja Tiisseli käpertyi takaisin nukkumaan. Mikäs kiire tässä olisi.

*Opit erilaisia tapoja
ideoida, luonnostella,
kirjoittaa ja editoida.*

BIOLOGINEN SODANKÄYNTI

Olenbluu

Ne olivat paremmin suojattuja kuin oletin. Valmistelut kestivät vuoden, monta väännettyä paperia, lupia sekä pakolla hankittuja tunnustuksia. Siivoaminen ei ole koskaan ollut tämän vaikeampaa, mietin kun siivosin turhaan käytäviä pääsemättä lähellekään laboratorioita. Olin hyvin lähellä monta kertaa. Viimein kolmannen hankkimani suosittelun jälkeen pääsin siivoamaan itse tutkimusalueita.

Niiden hinta määräytyy sen mukaan tietenkin. Kaikki se valmistelu, yhden pöpon takia. Mitä te ajattelitte oikein tehdä, aiheuttaa mahakipu-epidemian? Rauhoittukaa hyvä herrasväki. Näin, miten niitä testattiin rottiin. Se lamautti niiden keskushermoston kokonaan. Ei mitään norovirusia vahdittaisi näin tarkkaan. Tämä on se kehitetty superlomainen, GG-98.

Aloitetaan vaikka sillä, että haluan suojabunkkerin ja varastollisen säilyviä ruokatarvikkeita.

”Minä en ole tehnyt mitään”, nuorukainen sanoi konstaapelin laittaessa hänelle käsiraudat. ”Ymmärsitte aivan väärin!”

”Niin ne kaikki sanovat”, konstaapeli tokaisi. Nuorukainen piti yhä käsissään kahta harvinaisen amarylliksen tainta. Katukaupassa tuhansia euroja, konstaapeli arvioi. Harvinaisten kasvien pimeä kauppa rehotti sitä suurempana, mitä vähemmän puutarhoja oli. Vain jotkut harvat, yleensä rikkaat, joilla oli suhteita, olivat onnistuneet keräämään maailmalta tarpeeksi kasveja rakentaakseen kokonaisen puutarhan. Keskiluokka sai tyytyä rikkaruohoihin, ja köyhät joutuivat ihailemaan vihermaisemia rautakaltereiden läpi.

”Onko konstaapelillä itsellään puutarhaa? Ei, eipä taida olla.”

Konstaapelillä itsellään ei todella ollut puutarhaa, vaikka hänen vaimonsa oli sellaista kinunnutkin. Eikö vaimo ymmärtänyt, miten kalliita rikkaruohot olivat? Vaimo väitti, että nokkosta ja voikukanlehteä pystyi jopa syömään. Ettei keripukki iskisi. Myöhäistä, konstaapeli mietti tutkiessaan kielellään aukkoja hammasrivistössään. Valtion perunakiintiö ei riittänyt pitämään purukalustoa terveenä.

Nuorukainen ojensi selkensä suoraksi. ”Minä olen puutarhuri.”

”Aivan varmasti”, konstaapeli mutisi tarkastaessaan miehen taskut. Ihan kuin tuo resupekka edustaisi maailman arvostetuinta ammattikuntaa.

”Tulin hakemaan pois nämä haitalliset vieraslajin edustajat. Ne eivät kuulu meidän ekosysteemiimme.”

”Mihin ekosysteemiin?” konstaapeli tuhahti. ”Se tuhoutui vuosikymmeniä sitten.”

”Olette väärässä. Se on palautettavissa”, nuorukainen sanoi. ”On vain palattava taaksepäin, aikaan, ennen kuin maailmanmatkaajat toivat kaukaisista maista vieraita kasveja valtaamaan alaa kotoperäisiltä lajeilta.”

”Mitä aiotte tehdä noille kasveille?”

”Vien ne takaisin omiin maihinsa.”

”Sehän on naurettavaa!” konstaapeli huudahti. ”Laivamatkat ympäri maailmaa vievät iäisyyden!”

”Luulitteko, että ekosysteemi palautetaan vuodessa, parissa? Kotoperäisistä lajeistamme on täällä jäljellä enää rikkaruohoja. Niitä on levitettävä mahdollisimman laajalle, jotta ne syrjäyttäisivät viimeisetkin vieraslajit ja palauttaisivat maan tasapainon. Vähitellen saan tuotua tšekäläisten lajien edustajia muista maankolkista, jonne niitä on viety pilaamaan vuorostaan heidän ekosysteeminsä.”

Konstaapeli mietti hetken.

”Päästän teidät menemään, kunhan maksatte kahdensadan euron sakon puutarhan turmelemisesta.”

”Eikö muuta? Kiitos, kiitos!” Nuorukainen halasi hämmentynyttä konstaapelia, maksoi saman tien käteisellä ja katosi amaryllikset mukanaan.

Illalla konstaapeli asetti keittiön pöydälle neljä ryppyistä viidenkymmenen euron seteliä ja katsoi vaimoaan.

”Sinähän olit halunnut sitä rikkaruohoviljelmää.”

*Tyhjän arkin retkikunta on järjestänyt olemassaolonsa aikana kaksi **romaanileiriä**. Romaanileiri tarkoittaa muutaman, usein noin puolen tusinan henkilön yhteistä kirjoitusprojektirupeamaa, johon sisältyy yhteistapaaminen, tietyn tekstiprojektin työstäminen sovittun ajan sisällä, ja muiden tekstien lukeminen ja kommentointi.*

POSTMORTEM TALVILEIRI 2017–2018, OMALLA TAVALLAAN

Teksti: Olenbluu

”Hei, olen olenbluu ja olen kirjoittaja”, voiko niin muka sanoa? Ja olenko muka oikeasti. Alussa iski melkein paniikki, kun tajuaa, että on todellakin lähtenyt mukaan ja tuntee olevansa ihan väärissä vesissä. Tässä minä esitän osaavani jotain, mitä minulla on muka tarjota kellekään kommenttien muodossa. Hyödynkö minä aina enemmän kommentteista kuin kukaan voi koskaan hyötyä minun kommentoinnista. Hengitä syvään. Kaikki me olemme samassa veneessä kirjoittamisessa.

Kun on jo ehtinyt ajaa Leppävirran ohi ei voi enää perääntyä. Pakko vain mennä ja ottaa vastaan kaikki mikä tulee eteen. Ja jos selviäisikin, etten ole hyvä tällaisessa, ehkä minut ohjattaisiin takaisin ovelle. ”Ole hyvä ja poistu”, mutta sitä ei voi tietä ennen kuin on kokeillut. Oikeat kirjailijat haistavat ja tunnistavat kyllä tällaiset kirjoittelijat.

Mitä on Kuopion ja Tampereen välillä, joka muuttaisi hermoheikon paniikkoijan kirjoittajaksi, joka vakuuttaisi muutkin? Ei mitään. Epävarmuus ei koske niin paljoa silloin kun on matkalla jonnekin. Eikä

tekemättömyys ja toimettomuus tunnu niin vakavilta rikoksilta tekemistä kohtaan, kun tietää mikä on päämäärä. Mutta jossain vaiheessa pitäisi päästä perille.

Paikalla oli seitsemän kirjoittajaa ja kuusi tekstiä, minä mukaan lukien. Aluksi tapasimme porukalla ja esittelimme omat projektimme. Ja jaoimme lukijat. Valitsin itseäni kiinnostavan kommentoitavan tekstin. Oma kirjoitustyö vain sitten käyntiin. Lähetys ja lukemaan. Kuulostaa helpolta ja hyvältä. Sitä se olikin. Suurimmaksi osaksi. Oliko se sen arvoista? Todellakin oli. Oliko se vaikeaa? Oli todellakin.

Lähdin talvileirille oikeastaan aika takki auki. Pelkäsin olevani aivan liian syvissä vesissä pysyäkseni pinnalla ja oman tekstin inho vaan syveni päivä päivältä, mitä lähempänä kommentointi oli. Kirjoittajan huomio tähän väliin, että tämä on ihan normaalia, jos sellaista tulee.

Mutta ei kirjoittaminen minua pelottanut. Vaan että kykeninkö kommentoimaan mitään. Suurin huoleni oli, että miten minä osaan sanoa yhtään mihinkään mitään.

Mutta sitä ei pidä unohtaa, miten paljon pienetkin kommentit helpottavat omaa kirjoittamista. Joskus jopa pieni oikea sana oikeaan aikaan saattaa ratkoa kuukausia kestäneet pohdinnan. Sitä preppaa itsensä kommentoimaan

ja miettimään,
pelkää

munaavansa

lukijana ja on kauhusta jäykkänä, mutta totuus on, että toiset kirjoittajat ovat erilaisia lukijoita. Ja teksti, jota käsitellään *Tyhjän arkin retkikunnan* romaanileirillä ja -ryhmissä, on aina luonnos, sitä kehitetään parempaan suuntaan ja se pitää muutamaman kerran räjäyttää säpäleiksi.

Jossain vaiheessa jalat on kas-
tettava veteen. Ja mikä olisi sen
parempi paikka kuin harkitussa
ja turvallisessa tilassa,
jossa toiset kirjoittajat
pääsevät ruotimaan ki-
rurginveitsillään herkkää
käsikirjoitusta. Vuotoja
tulee, mutta ne tyre-
dytetään hellästi ja

tehokkaasti. Operoinnin jälkeen käsikirjoitus pystyy seisomaan omilla jaloillaan, eikä linkuta joka suuntaan. Joskus käsikirjoitus tarvitsee useamman leikkauskerran, mutta joka kerran jälkeen käsikirjoitus on terveempi.

Siitä ei pääse mihinkään, että kirjoittaminen on aina vaikeaa ja yksinäistä puuhaa. Mikä onkin loistava syy lähteä mukaan leirille tai kirjoittajaryhmään.

Kirjoittaminen pysyy
yksinäisenä puuhana,
mutta ainakin tapaa
muuta kirjoittajia ja

pääsee jakamaan koke-
muksia. Sain myös
hyvän deadlineen työstämälläni fantasia-
romaanille ja sain sen valmiiksi. Enpä olisi
varmasti saanut revittyä sitä omasta selkä-
nahastani ilman deadlinea.

On ollut mahtavaa päästä seuraa-
maan, TAR:n Discord-kanavan kautta,
kuinka monien ryhmäläisten tekstit ovat
jatkuneet ja kehittyneet. Oma teksti pyörii
tuolla laatikossa, jotta voisin sen repiä sieltä
luettavaksi ja jatkettavaksi, kunhan tästä
ehdin elämältä. Mutta aina se polttelee tuolla
takaraivon kieppeillä. Ja siihen on loistavat
valmiudet, jotka on poimittu leireiltä ja
ryhmistä.

Kirjoittaminen ei ole sprintti, se on
maratoni.

*Aina on tuttuja
luottohenkilöitä, joilta
pyytää palautetta ja
joille antaa palautetta.*

Saat
muistutuksia siitä,
että kirjoittaminen
on vaikeaa,
parhaimmillekin
kirjoittajille.

KIRJOITTAMISTA

OPISKELEMASSA

Kokosimme zineen kaksi esimerkkitarinaa kirjoittamisen opiskelemisesta kahdessa eri oppilaitoksessa.

Ainakaan toistaiseksi ei kuitenkaan ole yhtä virallisesti kirjailijaksi pätevöittävää koulutusta. Kenenkään ei tarvitse opiskella kirjoittamista, kirjallisuutta tai suomea tullakseen kirjailijaksi. Monia se kuitenkin auttaa, ja ennen kaikkea monet nauttivat siitä.

Tärkeintä kirjoittamisessa kehittämisessä on, että lukee ja kirjoittaa paljon.

VIITAMUISTELOITA

Teksti: Elm

Ennen kuin kuulin Viita-akatemiasta ensimmäistä kertaa, olin kirjoittanut vuosien ajan täysin omissa oloissani, ilman mitään varsinaista opetusta ja saamatta juuri mitään palautetta teksteistäni. Tiesin kirjoittamisen olevan minun tapani viestiä, ja haave kirjailijuudesta oli kulkenut kanssani lapsesta saakka. Vaikka olin jo silloin varovaisesti uskaltanut ajatella, että minulla voisi jopa olla kirjallisia lahjoja, olin paradoksaalisesti myös äärimmäisen taipuvainen olemaan sitä mieltä, että lähes kaikki kirjoittamani on hirveää sontaa.

Siitä huolimatta päätin epätoivon vimmallalla hakea Viita-akatemiaan, ja vastoin kaikkia odotuksiani tulinkin valituksi ensimmäisellä yrityksellä syksyllä vuonna 2014 yhtenä viidestätoista onnekkasta. Olin tietysti järjestyttävän innoissani, mutta en varmasti vielä silloin käsittänyt, kuinka suuri vaikutus tällä kirjoittajakoulutuksella lopulta olisi luovaan kirjoittamiseeni.

Yksi ensimmäisiä Viita-akatemiassa oppimiani asioita oli rohkeus antaa omia tekstejäni muille luettavaksi. Viita-akatemian ehkä keskeisin työskentelytapa onkin niin sanottu tekstipajatyöskentely, eli palautteen saaminen omista teksteistä ja muiden ryhmäläisten tekstien lukeminen ja kommentointi.

Meillä oli ryhmässä hyvin erilaisia ihmisiä, joilla jokaisella oli omat vahvuutensa kirjoittajina, lukijoina ja palautteenantajina. Tämä tietysti näkyi myös niissä teksteissä, joita pääsimme kolmen vuoden aikana lukemaan: mukana oli proosatekstien lisäksi runoja ja draamaa, ja tyyllilajit sekä tekstien pituus vaihtelivat laidasta laitaan.

Kun olin päässyt alkusäikähdyksestä, koin omista teksteistäni saamani palautteen usein todella hyödylliseksi, ja oli myös äärimmäisen hienoa päästä lukemaan monen taitavan kirjoittajan tekstejä ja huomata, että myös muiden kirjoituksia kommentoimalla

tuli itsekin oppineeksi monenlaista.

Koko koulutuksen sisältö ei kuitenkaan koostunut pelkästään omien ja muiden tekstien käsittelystä. Lisäksi teimme erilaisia kirjoitusharjoituksia, luimme kirjoittamiseen liittyviä tekstejä, keskustelimme paljon aiheesta ja tutustuimme omiin kirjallisiin vahvuksiimme eri tavoin. Ryhmässämme kävi myös useampi kirjailijavieras ja eräs ison kustantamon kustannustoimittaja, joiden puheenvuoroja oli äärimmäisen mielenkiintoista kuunnella. Jokaiselle oli myös varattu muutama henkilökohtainen palautekerta ryhmän vetäjän kanssa.

Me olimme viimeinen Viita-ryhmä, jota kirjailija Niina Hakalahti opetti, ja olen aidosti kiitollinen häneltä saamastani palautteesta, joka on auttanut minua eteenpäin huimasti. Vaikka Niina ei enää Viita-akatemiassa opetakaan, olen varma, että samantlaisia mahtavia kokemuksia on saatavilla myös koulutuksen uuden vetäjän kanssa.

Kolme viitavuotta antoivat minulle paljon. Epäilen, että jos en olisi tullut valituksi, keskeneräinen romaanikäsikirjoitukseni olisi vielä huimasti keskeneräisempi kuin se on nyt. Varsinkin kahtena viimeisenä vuonna yritin tuoda mahdollisimman usein tapaamiskerroille muutaman uuden luvun käsikirjoitustani kommentoitavaksi, ja se todella kannusti tuottamaan uutta tekstiä. Ryhmässämme vallitsi hyvä

ilmapiiri, ja joka tapaamiskerran jälkeen olin täynnä uudistunutta kirjoitusintoa.

Viita-akatemia onnistui lisäksi jossakin, mitä en alussa olisi uskaltanut edes toivoa mahdolliseksi: se auttoi minua päästämään irti aivan kaikkein pahimmasta itsekritiikistäni. Vaikka minulla yhä on sillä saralla paljon tehtävää, itsekritiikkini ei enää hidasta kirjoittamistani samalla tavalla kuin joskus aiemmin.

Viita-akatemiasta sain monia hyödyllisiä työkaluja kirjoittamiseni tueksi ja ilmeisesti, ihan huomaamattani, tulin myös kasvaneeksi ihmisenä. Miten erinomaista!

Ja jos en mene aivan sekaisin laskuisani, niin tätä kirjoittaessani ainakin kahdeksalta meidän ryhmämme viidestätoista kirjoittajasta on Viita-akatemiavuosien aikana tai sen jälkeen julkaistu teos muodossa tai toisessa, tai he ovat solmineet kustannussopimuksen, jonka myötä heidän teoksensa julkaistaan lähivuosina.

Kahdeksan viidestätoista on melkoinen määrä. Se antaa toivoa myös minulle, jonka käsikirjoitus on edelleen keskeneräinen – se inspiroi ja innostaa jatkamaan. Viita-akatemian vaikutus ei ainakaan minun kohdallani loppunut kolmen vuoden jälkeen, vaan näyttää siltä, että saan nauttia tämän kirjoittajakoulutuksen hedelmistä vielä pitkään.

Viita-akatemia?

- kolmivuotinen kirjoittajakoulu
- tapaamiset Tampereella, mutta oppilaaksi voi hakea vaikkei asuisi lähiseudulla
- vuosittain valitaan 15 uutta opiskelijaa hakemusten ja tekstinäytteiden perusteella
- kahtena ensimmäisenä vuonna lähitapaamisia viikonloppuisin, kolmantena vuonna arki-iltoina
- pääasiallisina työskentelytapoina kirjoitusharjoitukset sekä tekstipajat, eli palautteen saaminen omista teksteistä ja muiden tekstien lukeminen ja kommentointi
- myös mm. kirjailijavieraita

Tämä on tarina kirjoittamisen akateemisesta opiskelusta.

Suomessa kaksi yliopistoa opettaa kirjoittamista: Turku ja Jyväskylä. Jälkimmäinen on ainoa, jossa on maisteritason opetusta sekä mahdollisuus väitellä kirjoittamisesta. Aalto-yliopistossa opetetaan esimerkiksi elokuva- ja näytelmäkäsikirjoittamista ja Taideyliopistoon on suunnitteilla luovan kirjoittamisen ohjelma alkavaksi syksyllä 2019.

Jyväskylässä kirjoittamisen perus- ja aineopinnot tarjotaan avoimen yliopiston kautta ja ne ovat (avoimen yliopiston perimmäisen tarkoituksen mukaisesti) avoimet kaikille, kun taas syventävät opinnot ovat varsinaisen yliopiston puolella osana kirjallisuuden maisteriohjelmaa. Yliopistossa kirjoittaminen ei siis ole erillinen oppiaineensa, vaan yksi kirjallisuuden suuntaus. Maisteriohjelmaan haetaan yhteishaussa.

Jyväskylän avoimen yliopiston kurssit ovat tarjolla Jyväskylässä, Helsingissä sekä verkossa. Voi tehdä tarvittaessa kokonaan etänä itsenäisesti, mutta isoimman hyödyn saa opiskelemalla muiden kanssa. JY:n tutkinto-opiskelijat saavat kirjoittamisen opintokokonaisuuksista alennuksen, ja joka vuosi on haku maksutomaan kiintiöön.

Mutta tähän ei oikeastaan ollut vielä sitä tarinaa.

Nyt se alkaa oikeasti.

Kirjoittamiskoulutukseni on lähes sataprosenttisesti jyvaskyläläistä. Moni muukin on kulkenut samoja polkuja kuin minä: esimerkiksi Maria Turtshanihoff ja Sofi Oksanen ovat opiskelleet Jyväskylän

avoimessa kirjoittamista. Kaikista meistä ei ole tullut eikä luultavasti koskaan tulekaan palkittuja bestseller-kirjailijoita, mutta ainakin olemme saaneet opiskella suositussa opintosuuntauksessa, jota opettavat monet ammatikseen kirjoittavat.

Luku 1: Kirjallisuuden kandidaatinohjelma

Tämä osuus on sama kuin monella muulla. Nuoresta asti tunsin vetoa sanataiteeseen ja haaveilin kirjailijuudesta. Tulin Jyväskylän yliopistoon lukemaan kirjallisuutta. Oheen suomen kielen opintoja. Opettajaopintoihin en sekaantunut työttömyysskenaarioiden uhallakaan. Sisällä kupli into lempiharrastuksen täyttämästä arjesta ja ympärillä on samoin kokevia ihmisiä. Monissa kyttee vahvana haave kirjoittaa ja julkaista kirja. Usein vain niissä opinnoissa kuluu niin paljon aikaa, ettei vapaa-ajalla paljon ehdi kirjoittaa muuta kuin niitä akateemisia esseitä. Ja tietysti lukea, lukea ja lukea.

Ainakin siis kirjallisuuden puolella.

Luku 2: Kirjoittaminen avoimessa yliopistossa

Muutaman vuoden opiskelun jälkeen, muistaakseni samana vuonna kun aloin tehdä kirjallisuuden kandia, aloin opiskella kirjoittamista avoimessa. Niissäkin opinnoissa oli akateeminen tuntu, mutta tieteelliset vaatimukset olivat erilaiset, hakeutuuhan sinne paljon erilaisia ihmisiä eri tavoittein.

Esseistä ja tieteellisten artikkeleiden lukemisesta ei kokonaan päästy, mutta erityisintä oli, että **kurssitehtäviin kuului**

Vaikka kirjoittamisessa tulisi pidempikin tauko, pysyy kirjoittajaidentiteetti yllä, kun viettää aikaa samoilla kanavilla muiden kirjoittajien kanssa. Inspiraatio on joskus tarttuvaa.

Pro graduun kuuluu pakollisena taiteellinen osio.

tuottaa kaunokirjallisia
tekstejä sekä kirjoittaa
kaikesta oppimispäivä-
kirjaa.

Opinnot oli jaettu muun muassa eri tekstilajien mukaan. Kukin kurssi sisälsi sen tekstilajin tekstien kirjoittamista. Usein nopeasti ja hätäisesti tunnilla opettajan käskystä ja kaikkien vaikeroidessa epätoivoisesti ideoiden puutteesta. Muiden tekstien lukemista ja kommentoimista, oman editoimista. Palautetaitojen hiomista, kirjailijuuden ja kirjoittajuuden pohtimista.

Luku 3: Kirjoittamisen maisteriohjelma

Kandin jälkeen oli selvää, että valitsisin kirjoittamisen suuntauksen.

Maisteriohjelma ei ole varsinaisesti jatkoa avoimen yliopiston kursseille. Niistä on hyötyä, mutta ne eivät ole pakollisia. Jos avoimessa vielä ne esseet ja lähdeviitteet meni vähän miten sattui, niin maisteriohjelmassa ne pitää sitten oikeasti opetella, koska kirjoittamisen maisteriohjelmassa tehdään kirjoittamisen tutkimusta. **Se ei ole vain taidetta vaan myös tiedettä.**

Kirjoittamisen maisteriohjelma on yliopistossa outolintu. Nimittäin **meidän pro graduumme kuuluu pakollisena taiteellinen osio.** Tai luova osio. Tai kirjallinen osio. Minulle ei vielä kukaan ole selvinnyt, miksi sitä oikeasti pitäisi kutsua. Käytännössä se kuitenkin tarkoittaa sitä, että noin puolet gradusta on sitä perinteistä gradua, siis jonkinlainen tutkimus pääaineen tieteen saralta.

Kirjoittamisen linjalla tehdään graduja muun muassa kirjoittamisterapiasta, kirjoittamisen opettamisesta, kirjoittajapiireistä, eri

lajien kirjoittamisesta ja kirjoittamismetodeista, kirjoittajana ja kirjailijana elämi-

sestä... Aiheet saa valita melko vapaasti.

Se toinen puoli taas on jotain kaunokirjallista tuotosta. Se voi liittyä gradun aiheeseen tai tutkimukseen, mutta ei ole pakko. Se voi olla romaanin alku, se voi olla runoja, pelikäsikirjoitus, omaelämäkerrallinen novellikokoelma, esseekokoelma, ohjeet yläastelaisten kirjoittamispajan järjestämiseen... Tarkoituksena on osoittaa, että opiskelija hallitsee jonkin tekstilajin tuottamisen eikä siis ole turhaan opiskellut.

Minä valitsin aiheekseni palimpsestit, eli tarinat, jotka on kirjoitettu jonkin aiemmin julkaistun tekstin pohjalta, ja taiteellinen osioni taas oli itse kirjoittamani palimpsesti.

Luku 4: Nyt

Tuo palimpsesti syntyi *Tyhjän arkin retkikunnan* romaanileirillä ja kiertää tällä hetkellä suomalaisia kustantamoja ja yrittää löytää julkaisukanavansa.

Kirjoittamisen opinnot täällä opettivat erittäin raadollisesti sen, että aina – korjaan, oikeastaan koskaan – ei voi odottaa inspiraatiota, eikä yleensä voi kirjoittaa sitä, mitä mieli tekisi mieli. Opin, että tekee hyvää kirjoittaa muutakin kuin omaa lempparigenreä tai lempparitekstilajia. Opin, kuinka hyvää tekee omallekin kirjoittamiselle lukea muiden keskeneräisiä tekstejä ja katsoa, kuinka ne kehittyvät.

Tämä polku on ollut minulle mieluisen ja sopiva. Kirjallisuuden opiskelu on opettanut lukemaan ja kirjoittamisen opiskelu kirjoittamaan. Harjoittelu ei tietenkään koskaan pääty.

*Läheltä löytyy muita, jotka
ymmärtävät kirjoittamisen
mukana tulevia pulmia ja mur-
heita, joista ei oikein voi puhua
muiden kanssa.*

OIKEASTI HAASTAVIA LUKUHAASTEITA

Teksti: Stoori

Lukuhaasteet ovat mukava väline oman lukemisen monipuolistamiseen. Jos ei osaa päättää, minkä kirjan lukisi seuraavaksi, voi vaihtoehtoja rajata jonkin haastekohdan avulla. Ja jos tuntuu siltä, että on aina jumissa lukemassa samankaltaisia kirjoja, lukuhaasteet voivat johdattaa tyyten erilaisen kirjallisuuden äärelle.

Maailmalla ei varsinaisesti ole pulaa lukuhaasteista tai erilaisista *nämä nyt ainakin on jokaisen pakko lukea* -kirjalistoista. Ja ihmekös tuo, sillä lukuhaasteiden laatiminen on vähintään yhtä hauskaa kuin niiden suorittaminen! Niinpä minäkin olen laatinut *Tyhjän arkin retkikunnalle* keskimäärin yhden lukuhaasteen vuodessa. Saatan myös olla ainoa, joka niitä aktiivisesti suorittaa, sillä olen tehnyt lukuhaasteista tarkoituksella oikeasti haastavia.

kelpaavaksi kirjoja, jotka muusta maasta kotoisin oleva kirjailija on kirjoittanut jostakin muusta kuin synnyinmaastaan (paitsi jos hän on asunut kohdemaassa lapsesta asti).

Haasteen koko riippuu siitä, milloin ja miten sen rajaa, sillä valtioiden rajat muuttuvat aina välillä ja joidenkin maiden itsenäisyys on kiistanalaista. Joka tapauksessa haasteen suorittaminen kokonaan vaatii lähemmäs 200 kirjan lukemista. Ei kannata harmitella, jos suorittamiseen kuluu useampi vuosi, sillä joistakin maailmankolkista voi olla vaikea löytää kirjallisuutta sellaisella kielellä, jota itse osaisi lukea. On myös hyvä muistaa, että kirjallisuus ei ole kaikkialla maailmassa ollut perinteinen taiteenlaji, ja saattaa olla jopa aavistuksen kolonialistista odottaa löytävänsä jokaisesta maasta kertovaa paikallista kirjallisuutta.

17 vaikeannimistä kirjailijaa

Tässä vuodelle 2017 laaditussa haasteessa on tarkoituksena lukea 17 kirjaa, joiden kirjoittajan nimeä ei ilman lähteiden apua osaa lausua. Toki on tulkinnanvaraista sekin, milloin ”osaa lausua” jonkin nimen, mutta jokainen toimikoon omana tuomarinaan. Kielitieteilijänä minä edellytin itseltäni sitä, että tiedän, mitkä äänteet tietyllä tavalla kirjoitetussa nimessä on, ja että osaan muodostaa nämä äänteet omalla suullani ainakin jollain tavalla.

Kirjoittajilla on usein vilkas mielikuvitus ja he osaavat katsoa asioita yllättävistä näkökulmista. Kukapa ei haluaisi jutella ja viettää aikaa sellaisten ihmisten kanssa?

MAAILMANKIERTUE

Maailmankiertue-haasteessa on ajatuksena lukea vähintään yksi kaunokirja jokaisesta maailman maasta. On tietenkin tulkinnanvaraista, milloin kirja on jostakin tietystä maasta. Minun kriteerini on se, että kirjailijan tulee olla kotoisin kyseisestä maasta (vaikka hänen ei siellä tarvitse asua aktiivisen kirjailijanuransa aikana) ja kirjan tulee ainakin jollain tavalla kuvata kyseisen maan elämää, joko suoraan tai vertauskuvallisesti. Sen sijaan en laske tähän

Haaste on oiva tapa saada itsensä lukemaan enemmän länsimaiden ulkopuolelta tulevaa kirjallisuutta. Mutta tähänkin haasteeseen mahtuu yllätyksiä. Millä tavalla harvinaisen näköisiä tai parisataa vuotta vanhoja ranskalaisia nimiä lausutaan? Jos nimi näyttää hollantilaiselta mutta kirjailija asuu Kanadassa, lausutaanko nimi kuten Hollannissa vai jollain muulla tavalla? Kiinalainen nimi on kirjoitettu latinalaisin kirjaimin, mutta siitä puuttuu toonimerkit, joten miten siitä voi tietää, miten sen sävelkulku menee? Ja niin edelleen.

Tämän haasteen suorittamisessa on lisäksi hankaluutena itse kirjojen löytäminen. Jos ei ole mitään käsitystä kirjailijan nimestä, sellaista ei voi etsiä hakukenttään kirjoittamalla. Joten täytyy tyytyä sattumalöydöksiin, joko netin kirjalistoista tai kirja-kaupan tai kirjaston hyllystä. Minä huomasin helpoimmaksi löytää haasteeseen sopivat kirjat kirjastosta: kävin kaunokirjahyllyä läpi A:sta alkaen ja pysähdyin aina, kun kohdalle tuli hankalan niminen kirjailija.

PERKEET-LUKUHAASTE

Juuri ennen vuoden 2018 alkua julkaistu tämän vuoden Helmet-lukuhaaste inspiroi minua laatimaan oman Perkeet-lukuhaasteen. Sillä miksi lukea vain helmiä, kun maailma on täynnä keskinkertaisia ja luotaantyöntäviä kirjoja? Perkeet-haasteessa on kolmesta epäonnista kohtaa (enempää tuskin kukaan jaksaisikaan). Suoritustyyli on vapaa, mutta ankeuden maksimoimiseksi yhdellä kirjalla kannattaa merkitä suoritukseksi enintään yksi haastekohta.

1. Omassa hyllyssä pisimpään lojunut (tai muu yhtä luotaantyöntävä) tiiliskivi
2. Kirja, josta ei muista, mistä se on omaan hyllyyn tullut
3. Kirja, jonka nimi on todella hämmentävä
4. Omasta näkökulmastasi kauas sijoittuva ideologinen kirja
5. Kirja, jonka Goodreads-arvosana on alle 3 (ja arvosteluja on vähintään 10)
6. Kirja, jota joku on kehottanut välttämään
7. Mökki- tai mietelausekirja
8. Harlekiini tai muu kioskikirja
9. Omakustannekirja
10. Alennuslaarista tai kirjaston poisto-/kierrätyshyllystä löytynyt elämäkerta
11. Televisiosarjaan perustuva kirja
12. Ihmissuhdeopas, itsehoito-opas tai vähintään 30 vuotta vanha populaaripsykologian teos
13. Käännöskirja, jonka käännöksen tekijänoikeudet ovat rauenneet (eli kääntäjän kuolemasta on kulunut vähintään 70 vuotta)

Suoritin haasteen itse tämän vuoden keväällä, ja myönnän suoraan, että se oli paikoin hyvin kamalaa. Minulla on tapana antaa tähti-arvosana kaikille lukemilleni kirjoille. Yleisesti arvosanojeni keskiarvo on noin 3,1, mutta lukemieni perkeiden keskiarvoksi tuli säälittävät 2,3. Vaan mahtui tähänkin haasteeseen pari iloisesti yllättänyttä neljän tähden kirjaa. Se juuri onkin perkeiden suola: kaikkein kamalimmaksi luulemasi kirja voi-kin olla parasta ikinä, etkä voi tietää sitä ennen kuin luet!

Tule keskustelemaan lukemistasi kirjoista Tyhjän arkin retkikunnan kanavalle #lukusali!

HYÖDYLLISIÄ LINKKEJÄ KIRJOITTAJILLE

<https://discordapp.com/>

→ Tyhjän arkin retkikuntaan liittymistä varten

<http://netticolosseum.tieteiskirjoittajat.net>

→ Suomen tieteiskirjoittajien foorumi, erityisesti osio ilmoituksia kilpailuista, josta voi poimia itseään kiinnostavia kirjoituskilpailuja.

<http://webcgi.oulu.fi/oykk/abc/>

→ Kirjoittajan ABC, eri tekstilajeja ja kirjoittamisen preppausta.

<https://nanowrimo.org/>

→ Vuosittainen kirjoittamishaaste. Sivulla pystyy myös nykyään tekemään omia kirjoitusprojekteja, joita seurata. Suomen nanoilupiiri on hyvin aktiivista.

<http://mikko.wtf/plot-generator/juonigeneraattori/>

→ Juonigeneraattori, joka tarjoaa sekä suomeksi että englanniksi mm. henkilöitä ja tapahtumapaikkoja.

<https://www.kielitoimistonsanakirja.fi>

→ Sana, kirjoitusasu, merkitys tai synonyymi hukassa? Kielitoimiston sanakirja auttaa.

<https://www.kielitoimistonohjepankki.fi>

→ Oikeinkirjoitus tai kielioppi hakusessa? Kielitoimiston ohjepankista löytyy neuvoja.

<https://www.kirjailijaliitto.fi/kirjailijalle/apurahat/>

→ Tietoa apurahoista ja apurahakalenteri.

*Voit jakaa onnistumisen
kokemukset ihan eri tavalla
ihmisten kanssa, jotka
ymmärtävät ja käyvät läpi
samanlaisia asioita.*

RETKIKUNNAN MASKOTTIKISSAT säteen ja Rannun ESITTELY

Teksti: Elm

SÄDE

Jokainen, joka saapuu Tyhjän arkin retkikunnan maille ensimmäistä kertaa, kohtaa heti alkuun leirin ympäristössä partioivan **Säde**-botin. Nimestä huolimatta kyseessä ei ole mikään kuolemansäteitä sinkoava tuomiopäivän tuhokone, joka kärventää saapujan siihen paikkaan (sellaiselle on tuskin koskaan tarvetta), vaan Säteen tehtävänä on tarkastaa tulijat ja päästää retkikunnan maille vain ne, jotka osaavat vastata oikein Säteen esittämään kysymykseen.

(Jos mietit nyt jotakin tämänsuuntaista: ”Hirveää! Vastahan sitä ollaan saavuttu, ja heti pitäisi osata vastata kuulusteluihin!”), niin huoli pois. Kysymys ei ole vaikea, ja jos olet plärännyt tätä lehdykkää tänne asti ajatuksella, löysit varmasti oikean vastauksen. Ei siis pelkoa, että jäisit portille notkumaan. Säde avaa portin kyllä!)

Partiointitehtävien lisäksi Säde osaa myös muutamia temppuja, jotka ovat enemmän tai vähemmän yleishyödyllisiä. Hupia (ja jokaiselle kissanomistajalle tuttua turhautumista) saa irti esimerkiksi **Säteen matolääkepelistä**, jota pääset kokeilemaan komennolla **!matolääkepeli** – onnea yritykseen!

Säteen tunnistaa pulleista poskista, kiiluvista silmistä ja ”Hä?”-naukaisuista.

Elm tänään klo 12.49
!matolääkepeli

RANTU

Säde BOT tänään klo 12.49
Säteen matolääkepeli
Anna Säteelle matolääke. (!kyllä | !ei)

Toinen retkikunnan kissoista on äärimmäisen hienoon hattuun sonnustautunut **Rantu**. Kissoille tyypilliseen tapaan Rantu raahaa omien ihmistensä luokse lahjoja partiointireissuiltaan, mutta tässä tapauksessa nämä lahjat eivät ole eri asteisesti pureskeltuja jyräjänraatoja (onneksi!) – Rannun tuomisina on nimittäin söpöjä kissakuvia internetin syövereistä. Rantuun sekä hänen kissakuvatuomisiinsa voi törmätä retkikunnan laidalta löytyvällä soramontulla.

Elm tänään klo 12.49
!kyllä

Säde BOT tänään klo 12.49
Hmmm... Hävisit pelin!

Elm tänään klo 12.49
:(

Tuntuuko, että matkatavaroita on liikaa?
Ei hätää, aina voi tiivistää!
Tyhjän arkin retkireppuun
mahtuu enemmän kuin päältä katsoen uskoisi!

Poimintoja syksyn 2019 uutuuskirjoista:

Luonto kutsuu. Myyttisiä metsän eläimiä. Sidottu nahkakansiin. Hirveä. **

Keinui lammessa kirsikankukka. Japanilainen juopottelutarina. Sakea. *

Suurille kunnioitetuille miehille. Runoelma vuosikymmeniä kestävästä veljessodasta. Korea. *****

Viimeinen laukka. Tragikoominen tarina uransa päättävästä ravihevosesta. Pollea. ***

Korvalääkärin muistelmat. Erikoissairaanhoidon kehitys ja kangistuminen maamme johtavan otorhinolaryngologin kertomana. Vaikuttava. ****

**TUOTESARJAN
ODOTETTU UUTUUS!**
Tyhjän arkin retkipatja
- eikä sitä tarvitse täyttää!

~~Tyhjän arkin retkilinimentti!~~

~~Tyhjän arkin retkilinimentin avulla hoidat
säryn kuin säryn ja pysyt virkeänä aamusta
iltaan ja yöhön ja seuraavaan päivään ja
vuorokausi toisensa jälkeen! Sisältää
monenlaisia piristeitä ja kivunlievittäjiä.~~

**POISTETTU MYYNISTÄ
VIRANOMAISTEN MÄÄRÄYKSESTÄ**

Ennen kuin kukaan
perheenjäsenistä **kuolee**,
on parasta ikuistaa hänet tarinaan.
Parhaat ja kuolemattomimmat
tarinaideat **syntyvät**
Tyhjän arkin retkikunnassa.

**Miksi pyristelisit
tutkainta vastaan?**

Tyhjän arkin retkikeitin
Ouhan nyt jo kahvitauon paikka!

**Alissa ei sana luista, siellä tarbitaan
Tyhjän arkin retkikuntalaisten apua.**